

Кротько Максим Сергійович
Державний біотехнологічний університет
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ємельянова Є.С.

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

На сьогоднішній день серед науковців немає єдиної точки зору щодо визначення понять «компетенція» і «компетентність». Поняття компетентності прийшло до нас із зарубіжних країн. Вважається, що компетентний підхід до навчання зародився саме у США. Саме слово «Competence» англійського походження і у перекладі означає як компетентність та і компетенцію. У синонімічному ряду слова «компетентність» стоять кваліфікація, здібність, уміння, знання, а «компетенція» - правомочність, юрисдикція, підготовка. На думку українських науковців (Г. Данилова, Є.Ємельянова, О. Ситник, О. Лошкіна, О.Пометун, Т. Смагіна та ін.), компетентність включає не лише професійні знання, навички та досвід, але й здатність ефективно використовувати їх у професійно-практичній діяльності.

Компетентність складається з набору знань, навичок та відношень, що дозволяють особистості діяти та виконувати функції, спрямовані на досягнення визначених стандартів у професійній галузі або певній діяльності. Таким чином, ми розуміємо компетентність як більш широке поняття, складовими якого може бути сукупність певних компетенцій.

До комплексу комунікативних знань та вмінь, що складають комунікативну компетентність фахівця, дослідники відносять наступні:

- знання норм та правил спілкування (ділового, повсякденного, святкового тощо);
- високий рівень мовленнєвого розвитку, що дозволяє у процесі спілкування вільно передавати і сприймати інформацію;
- розуміння невербальної мови спілкування;
- уміння вступати в контакт з людьми з урахуванням їх статевих, вікових, соціокультурних, статусних характеристик;
- уміння вести себе адекватно ситуації та використовувати її специфіку для досягнення власних комунікативних цілей;
- уміння впливати на співрозмовника таким чином, щоб схилити його на свій бік, переконати у силі своїх аргументів;
- здатність правильно оцінити співрозмовника як особистість, як потенційного конкурента або партнера й обирати власну комунікативну стратегію в залежності від цієї оцінки;
- здатність викликати у співрозмовника позитивне сприйняття власної особистості. Усі названі характеристики мають бути притаманні фахівцям будь якої галузі, тому комунікативна компетентність є невід'ємною складовою професійної підготовки [1; 2].

Сьогодні у навчальних умовах дистанційної підготовки фахівців відсутня достатня кількість комунікативних дисциплін; недостатнє використання активних, тренінгових методів навчання; слабка теоретична поінформованість студентів про проблеми спілкування, комунікативної компетентності; відсутня необхідна методична база та прослідковується неготовність до використання інтерактивних форм роботи із студентами під час лекційних та семінарських занять; недостатньо уваги до здобуття студентами практичних навичок ділового та міжособистісного спілкування тощо.

Комунікативна компетентність - це не лише наявність знань, вмінь та навичок, а й готовність їх адекватного та ефективного використання у безпосередній професійній діяльності. Комунікативна компетентність носить нормативний характер, включає в себе норми та правила комунікативної поведінки у суспільстві, є особистісною характеристикою

майбутнього являє собою складну інтегральну характеристику особистості майбутнього фахівця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гавриляк Л. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. Scientific journal «ЛОГОΣ. The art of scientific mind». 2019. №3. С.70-73.
3. Демченко, В. А., Балабанова, К. Є., Ємельянова, Є. С. (2021). Реалізація компетентнісного підходу в самостійній роботі студентів закладів вищої освіти // Інноваційна педагогіка. 2021. Т. 239. №. 38. – С. 34 – 40.

Кур'янов Кирило Денисович
Державний біотехнологічний університет
Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. Фірсова Л.В.

АКСІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Аксіологія як наука про цінності перебуває сьогодні в центрі уваги дослідників із багатьох наукових галузей. Виникнувши в філософії, вона згодом утвердилася в соціології, культурології, філології й дала потужний поштовх подальшому розвитку цих наук

Комунікаційні процеси сьогодні є предметом уваги багатьох дослідників із різноманітних наукових галузей, а саме: герменевтики, гомілетики, риторики, філософії, теорії комунікації, теорії аргументації, теорії масових комунікацій, семіотики, теорії міжнародних комунікацій, психоаналізу, ділової комунікації, теорії перфомансу, теорії інформації, теорії комунікативних обмінів, психолінгвістики, соціолінгвістики, паралінгвістики. І цей перелік можна продовжувати, додаючи до нього кібернетику, економіку, менеджмент, культурологію, міжкультурну комунікацію, психологію, право тощо. Американський учений Ю. Рюш розрізняє більше 40 підходів до вивчення комунікації, що свідчить про велике значення комунікаційних процесів. Сучасні дослідники комунікації обґрунтовують її важливість у житті людини, соціальних груп та соціуму таким чином:

- у ході антропогенезу комунікативна діяльність була вирішальною передумовою і поживним ґрунтом для формування людської свідомості й мови; комунікація – спосіб формування людської особистості, оскільки лише в процесі взаємодії з іншими людьми відбуваються соціалізація індивіда й розвиток його здібностей;

- комунікативна потреба – це органічна (абсолютна) духовна потреба людини;
- ізоляція від товариства призводить до невиліковних психічних травм;
- комунікація – чинник та умова існування будь-яких людських спільнот: від малих соціальних груп до націй та держав; • комунікативна діяльність – джерело, засіб підтримання й використання соціальної пам'яті, що акумулює культурний та історичний досвід соціальних суб'єктів.

Особливої актуальності дослідження комунікаційних процесів набувають в епоху інформаційного суспільства, коли відбувається переосмислення комунікативної сутності соціальної реальності та ролі комунікації в глобалізованому світі. Нові погляди вчених на комунікацію як сутнісну ознаку сучасного суспільства, твердження про те, що людські стосунки і саме суспільне життя неможливі без комунікації, породжують нові смисли і зумовлюють неабиякий інтерес до її вивчення. Незважаючи на численні наукові розвідки з проблем специфіки комунікаційних процесів, значну кількість комунікативних теорій та наявні передумови для формування метатеорії комунікації, поки що не існує загальноприйнятого визначення поняття «комунікація». У 70-х рр. ХХ століття американський дослідник Ф. Денс в одній зі своїх праць про комунікацію зафіксував 95 її тлумачень. Через шість років він зі своїм колегою К. Ларсоном нарахував 126 дефініцій цього поняття. У 1980-х роках фінський учений О. Війо виявив понад 200 визначень. Значна